

Ищенко Дарина Андріївна –
аспірант кафедри криміналістики
та судової медицини Національної
академії внутрішніх справ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ – ПРОВІДНИЙ ЦЕНТР РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИК РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Зроблено спробу узагальнення кандидатських дисертацій з методики розслідування окремих видів злочинів, підготовлених або захищених здобувачами Національної академії внутрішніх справ. Дисертації класифіковано за відповідними статтями Кримінального кодексу України, що дає змогу визначитися зі станом розроблення проблем криміналістичної методики.

Ключові слова: дисертація; методика розслідування злочинів; специфіка розслідування злочинів.

Сделана попытка обобщения кандидатских диссертаций по методике расследования отдельных видов преступлений, подготовленных или защищенных соискателями Национальной академии внутренних дел. Диссертации классифицированы по соответствующим статьям Уголовного кодекса Украины, что позволяет определиться с состоянием разработки проблем криминалистической методики.

Ключевые слова: диссертация; методика расследования преступлений; специфика расследования преступлений.

An attempt to summarize PhD theses methods of investigating certain types of crimes, prepared or protected getters National Academy of Internal Affairs. Theses classified under the relevant provisions of the Criminal Code of Ukraine, which allows to determine the state of the development problems of forensic techniques.

Keywords: thesis; methods of crime investigation; crime detection specificity.

Національна академія внутрішніх справ як навчальний заклад існує вже понад 90 років. Відлік часу її існування починається з моменту створення 11 червня 1922 рр. Курсів червоних міліціонерів. З часом, із навчального закладу переважно практико-прикладного спрямування цей заклад поступово перевертаються в наукову установу, у якій провідне місце займають різноманітні напрями наукових досліджень. Серед наукових пошуків професорсько-викладацького складу Національної академії внутрішніх справ особливе значення мають розвідки в криміналістичній галузі. Криміналістика завжди була однією з основних складових підготовки юристів різноманітних категорій, а підготовки

майбутніх працівників правоохоронних органів узагалі важко уявити без криміналістичних знань. Особливої уваги вимагала і вимагає проблематика методики розслідування окремих видів злочинів. Нагальна потреба в поглибленні досліджень у цій галузі викликана серйозними змінами в кримінальному та кримінально-процесуальному законодавстві, динамічними змінами в самій злочинності, що й надалі стає все більш організованою, технічно оснащеною, зухвалою.

Як головні показники стану та розвитку досліджень проблем криміналістичної методики було обрано кандидатські дисертації з цієї проблематики, захищені співробітниками чи в спеціалізованих учених радах цього закладу.

Звернімося до аналізу кількісних показників. За період з 1969 р. до кінця 2012 р. співробітниками академії та в її спеціалізованих учених радах було захищено 195 кандидатських дисертацій із криміналістики. Ідеться про роботи без обмежувального грифу та лише криміналістичного змісту. Серед них різноманітним питанням методики розслідування окремих видів злочинів було присвячено 114 робіт.

Кількісний аналіз процесу підготовки дисертацій показує динаміку формування наукового центру розробки проблем криміналістики. Щороку темпи досліджень криміналістичних проблем зростають. Особливе значення в цьому процесі мало створення в Київській вищій школі МВС СРСР у 1983 р. спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій за юридичними спеціальностями: 12.00.02 – державне право і управління; радянське будівництво; адміністративне право; фінансове право; 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; виправно-трудова право; 12.00.09 – кримінальний процес; судоустрій; прокурорський нагляд; криміналістика. Це значно активізувало підготування кандидатів наук з криміналістики. Важливим є те, що зазначена спеціалізована вчена рада з захисту дисертацій була єдиною на той час серед вищих навчальних закладів МВС СРСР у колишніх радянських республіках, окрім Академії управління МВС СРСР, розташованої в Москві.

Спрямованість наукових пошуків учених Академії в рамках методики розслідування злочинів досить різноманітна.

Серед системоутворювальних факторів методики розслідування злочинів розроблялися такі питання: розслідування злочинів за гарячими слідами (І. Х. Турсунов, 1986) [1, с. 48–49]; використання передового досвіду в методиці розслідування (Н. С. Карпов, 1989) [1, с. 82]; криміналістичного забезпечення методики розслідування (В. В. Матвієнко, 2000) [1, с. 198]; криміналістична профілактика в методиці розслідування окремих видів злочинів (О. А. Борідько, 2005) [2, с. 184–187]; використання засобів масової інформації в розслідуванні злочинів (Ю. В. Стеценко, 2006) [2, с. 464–467]; принципи розкриття злочинів (Я. В. Кузмічов, 2008) [3, с. 388–393].

Серед питань методики розслідування злочинів було досліджено: використання фактору часу в розслідуванні (В. М. Мешков, 1990) [1, с. 90–91];

особливості початкового етапу розслідування (В. І. Лунгу, 1991) [1, с. 108]; використання слідчим інформації в розслідуванні (В. І. Галаган, 1992) [1, с. 116]; можливості подолання протидії розслідуванню (О. В. Александренко, 2004) [2, с. 18–20]; розслідування кримінальної справи щодо депутата місцевої ради (Г. М. Доросінська, 2009) [4, с. 60–61]; використання інформації, отриманої комунікаційним шляхом, у розслідуванні злочинів (Т. В. Михальчук, 2009) [4, с. 60]; обставини, що характеризують особу обвинуваченого (А. В. Дуда, 2010) [4, с. 60]; застосування компромісів при вирішенні конфліктів під час досудового розслідування (І. В. Паризький, 2011) [5, с. 62]; слідчі помилки (А. Д. Дзюрбель, 2010) [4, с. 82].

Важливе місце в наукових пошуках криміналістів займають проблеми вивчення способів учинення злочинів. Ідеться про усталеність таких способів (В. В. Чурпіта, 1989) [1, с. 80–81]; можливості використання знань про способи вчинення злочинів у боротьбі зі злочинністю (С. М. Зав'ялов, 2005) [2, с. 200–203]; можливості приховування злочинів (Г. М. Степанова, 2004) [2, с. 122–126]; механізм учинення злочину (Н. А. Сьоміна, 2012) [6].

Відомо, що під час розслідування злочинів важливу роль відіграє взаємодія слідчих з іншими співробітниками та підрозділами. На це зверталася увага в роботах, присвячених взаємодії: слідчого з фахівцями під час збору інформації про особу, яка вчинила злочин (О. О. Волобуєва, 2006) [2, с. 337–340]; під час розслідування податкових злочинів (Г. П. Цимбал, 2006) [2, с. 379–282]; слідчого з працівниками експертної служби (В. В. Ковальов, 2008) [3, с. 365–370]; під час розслідування відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом (В. А. Онисьєв, 2010) [4, с. 66–67]; слідчих та оперативно-розшукових підрозділів під час розслідуванні майнових злочинів (А. А. Патик, 2011) [5, с. 56].

Вивчення масиву кандидатських дисертацій показує, що найбільшу увагу науковці Національної академії внутрішніх справ приділяли проблемам розроблення окремих методик розслідування конкретних видів злочинів.

Серед методик розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи можна назвати роботи про предмет доказування в кримінальних справах про вбивство (О. М. Алексійчук, 2012) [7]; розслідування навмисних убивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство, на залізничному транспорті (Ю. Б. Комаринська, 2010) [4, с. 75–76]; розслідування вбивств на замовлення (А. О. Шульга, 2003) [8, с. 475–478]; розслідування вбивств на залізничному транспорті (М. І. Циганенко, 1987) [1, с. 57–58]; криміналістичну характеристику сексуальних убивств (А. В. Старушкевич, 1998) [1, с. 172–173]; розслідування вбивств, учинених з корисливих мотивів (А. М. Чорний, 2010) [9]. До цієї ж групи дисертацій належать роботи, у яких розкрито питання методики розслідування: умисних тяжких та середньої тяжкості тілесних ушкоджень (В. Г. Дрозд, 2009) [10]; (В. В. Логінова, 2012) [11]; залишення в небезпеці

(С. І. Ольховенко, 2011) [5, с. 61] та незаконного розголошення лікарської таємниці (Є. В. Кузьмічова, 2012) [12].

Серед робіт з методики розслідування злочинів проти волі, честі та гідності особи представлені дисертації з проблематики особливостей початкового етапу розслідування викрадення людей, учинених злочинними групами (О. Л. Авраменко, 2011) [5, с. 58]; методики розслідування торгівлі людьми (В. В. Пясковський, 2004) [2, с. 94–97]; міжнародних аспектів криміналістичного забезпечення розслідування торгівлі людьми (В. С. Філшашкін, 2012) [13].

Методику розслідування злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи розкрито в роботі про розслідування статевих злочинів щодо осіб, які не досягли статевої зрілості (Ю. В. Клеvenesць, 2011) [14].

Специфіку розслідування злочинів проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини й громадянина висвітлено в дисертаціях, присвячених методиці розслідування злочинів у сфері порушення авторських і суміжних прав (О. В. Таран, 2005) [2, с. 266–269]; (О. В. Кравчук, 2012) [15]; посягань на права інтелектуальної власності (І. Р. Курилін, 2007) [3, с. 123–126]; (К. Є. Поджаренко, 2009) [16]; злочинів, пов'язаних з порушеннями виборчого права громадян (О. В. Кубарева, 2010) [17]; та посягань, учинених на ґрунті проповідання деструктивних ідеологій чи виконання релігійних обрядів (І. М. Білоус, 2011) [18].

Розслідування крадіжок завжди викликало серйозні труднощі. Великою мірою це пояснюється різноманітністю способів відчуження майна, проникнення в місця зберігання матеріальних цінностей. Невипадково представники одного з провідних спеціалізованих навчальних закладів системи МВС України детально опрацьовували й продовжують опрацьовувати різноманітні аспекти протидії таким злочинам. Так, у дисертаціях зазначеної спрямованості розглядалися різноманітні проблеми: систематизація невідкладних слідчих дій під час розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів (М. К. Кузьменко, 1978) [19, с. 76]; дослідження зв'язків елементів криміналістичної характеристики для побудови методики розслідування крадіжок (В. К. Чаюк, 1985) [1, с. 35–36]; типові слідчі ситуації в методиці розслідування крадіжок із проникненням у житло (О. П. Дубовий, 1986) [1, с. 41]; оптимізації розслідування крадіжок із проникненням у приміщення (Г. І. Сисоєнко, 1990) [1, с. 92]; розслідування розкрадань в ощадних банках, що вчиняються шляхом крадіжки, грабежів чи розбоїв (В. П. Колонюк, 1991) [1, с. 103–104]; розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій (І. М. Твердохліб, 2008) [20]; розслідування крадіжок вантажів, учинених неповнолітніми із рухомого складу залізничного транспорту (П. О. Кудлай, 2010) [4, с. 74–75].

Паралельно з цими питаннями досліджувалися проблеми розслідування грабежів, що висвітлені у роботах М. К. Кузьменка (1978) [19, с. 76] та В. П. Колонюка (1991) [1, с. 103–104].

Розбійні напади завжди складали велику небезпеку для суспільства та окремих громадян. Стосовно методики розслідування таких злочинів розглядалися питання: криміналістична характеристика нападів організованих злочинних груп на житло громадян (П. М. Кубрак, 1993) [1, с. 124]; початковий етап розслідування розбоїв, учинених з метою заволодіння особистим майном (Г. В. Щербакова, 2006) [2, с. 486–489]; розслідування розбійних нападів на банківські установи (В. І. Оперук, 2010) [4, с. 73]; розслідування розбійних нападів на водіїв автотранспортних засобів (О. Д. Терещук, 2011) [21]. Окремі аспекти цієї проблематики розглядалися також у роботах М. К. Кузьменка (1978) [19, с. 76] та В. П. Колонюка (1991) [1, с. 103–104].

Науковці Академії висвітлювали окремі сторони розслідування вимагання, а саме: загальні питання методики розслідування вимагання (В. В. Бугай, 1991) [1, с. 107–108]; засоби подолання протидії розслідуванню вимагання (Р. М. Шехавцов, 2004) [22]; розслідування вимагання, учинених організованими злочинними групами (Л. В. Дергач, 2011) [5, с. 58–59].

Стосовно шахрайства науковцями Академії було досліджено такі питання: загальні питання розслідування шахрайств (М. М. Букаєв, 1989) [1, с. 85–86]; основні положення розслідування шахрайств (Т. А. Пазинич, 2007) [3, с. 174–176]; основні напрями розслідування шахрайств із фінансовими ресурсами (Т. В. Охрімчук, 2011) [5, с. 57]; розслідування шахрайств, пов'язаних із залученням коштів громадян на будівництво житла (І. М. Попова, 2011) [23]; розслідування шахрайств, учинених із застосуванням фінансових пірамід (С. М. Князев, 2012) [24]; криміналістична характеристика шахрайств у сфері мобільного зв'язку (А. В. Крижевський, 2012) [25].

За часи існування соціалістичної системи господарювання в колишньому СРСР значну увагу приділяли захисту так званої соціалістичної власності. З огляду на це, розроблялися різноманітні методики розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним збагаченням певних верств населення. Не залишалися осторонь розробки криміналістичних проблем і науковці Національної академії внутрішніх справ. Ними досліджувалися питання привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем залежно від галузей народного господарства: у транспортній сфері, у тому числі на морському транспорті (В. Д. Берназ, 1986) [1, с. 40]; на залізничному транспорті (Г. А. Кушнір, 1987) [1, с. 53–54]; (І. В. Пиріг, 2006) [2, с. 427–430]; у банківських структурах – у сфері банківського кредитування (С. С. Чернявський, 2002) [8, с. 354–356]; розслідування злочинів, учинених у банківській системі з використанням сучасних інформаційних технологій (В. Д. Поливанюк, 2008) [3, с. 427–431].

Увагу науковців привертала також питання методики розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем і в інших сферах виробництва. Висвітлювалися питання протидії цим злочинам у галузі діяльності закладів культури і мистецтва (К. Т. Мирза, 1982) [19, с. 17]; у системі матеріально-технічного забезпечення (А. О. Єрохін, 1983) [1, с. 14]; у системі громадського харчування (Г. Ю. Жирний, 1986) [26]; у дослідних і проектних організаціях (О. Б. Камоцький, 1988) [1, с. 73]; у галузі нафтозабезпечення (В. І. Цимбалюк, 1992) [1, с. 115–116]; у сфері страхування автотранспортних засобів (І. В. Ішук, 2010) [5, с. 50]; у рибному господарстві (Ю. П. Аленін, 1984) [1, с. 27].

Накопичений досвід та високий авторитет Національної академії внутрішніх справ як наукової установи дозволив реалізувати свій науковий потенціал ученими академії і стосовно підготовки науковців для інших держав. Так, у цьому навчальному закладі було підготовлено роботи, спрямовані на вирішення питань боротьби з розкраданням плодоконсервної промисловості в Молдові (І. М. Макарь, 1969) [19, с. 109]; розкраданням у системі закупівлі сільськогосподарської продукції в Узбекистані (Ж. Х. Казиходжаєв, 1992) [1, с. 116–117]; на промислових підприємствах Єменської Республіки (А. А. Салех, 1992) [1, с. 117–118].

Методиці розслідування злочинів у сфері господарської діяльності також було присвячено декілька робіт. Це висвітлення особливостей провадження досудового слідства в такій сфері (Є. М. Клепа, 2010) [4, с. 70–71]; окремі питання розслідування підроблення грошей (С. Ю. Петряєв, 1999) [1, с. 185]; (В. С. Мацішин, 2002) [8, с. 321–323]; криміналістична характеристика та основні положення розслідування фальшивомонетництва (А. М. Тимчишин, 2011) [5, с. 65]; використання спеціальних знань при розслідуванні фальшивомонетництва (А. В. Мировська, 2012) [27]. До цієї ж групи робіт належать дисертації з питань протидії контрабанді культурних цінностей (Я. В. Фурман, 2009) [28]; легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом (В. П. Головіна, 2004) [2, с. 45–49]; (В. А. Онисьєв, 2010) [4, с. 66–67]; розслідування податкових злочинів (Г. П. Цимбал, 2006) [2, с. 279–283]; (Р. С. Довбаш, 2009) [29].

Розслідування злочинів проти довкілля представлено роботою про початковий етап розслідування таких злочинів (Ю. Н. Туровець, 2012) [30].

Методика розслідування злочинів проти громадської безпеки репрезентована дисертаціями про розслідування завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян чи об'єктам власності (В. М. Лога, 2012) [31] та про розслідування злочинів у сфері обігу радіоактивних матеріалів (О. В. Маслюк, 2009) [32].

Ширше висвітлено питання методики розслідування злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Ідеться про розслідування порушень правил безпеки руху транспорту (В. В. Єременко, 1974) [19, с. 130];

(М. П. Климчук, 2007) [3, с. 95–99]; (П. П. Луцук, 2007) [3, с. 130–134]; використання спеціальних знань під час розслідування дорожньо-транспортних пригод (В. І. Дячук, 2010) [4, с. 80]; розслідування залишення в небезпеці потерпілого в результаті дорожньо-транспортної пригоди (С. І. Ольховенко, 2011) [5, с. 61]; розслідування незаконного заволодіння автотранспортним засобами (С. Є. Петров, 2010) [4, с. 67].

Специфіку розслідування злочинів проти громадського порядку та моральності висвітлено в роботі про розслідування кримінально-правових проявів вандалізму (Л. С. Філіпова, 2008) [33].

Окрім питання методики розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення розкриваються в роботах, що стосуються загальних питань протидії таким злочинам (А.-М. Ю. Ангелюк, 2012) [34]; техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування контрабанди наркотичних речовин (Д. Ю. Стригун, 2011) [5, с. 52]; розслідування організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва таких засобів (Н. А. Запорощенко, 2012) [35].

Певні аспекти розслідування злочинів у сфері охорони державної таємниці, недоторканності держаних кордонів, забезпечення призову та мобілізації розкриваються у дисертації про особливості розслідування нелегальної міграції (Л. Ю. Капітанчук, 2011) [5, с. 54].

Розслідування злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку) розглянуто в роботах про методику розслідування транснаціональних комп'ютерних злочинів (Л. В. Борисова, 2007) [3, с. 47–51] та засади розслідування злочинів у сфері мобільних телекомунікацій (В. І. Пазинич, 2009) [4, с. 61].

Деякі питання розслідування злочинів у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, розглянуто в роботі про організацію і тактику розслідування службових підроблень (С. П. Чичиркіна, 2012) [36].

Питанням розслідування злочинів проти встановленого порядку несення військової служби присвячена робота, у якій розкриваються основи методики розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням статутних правил між військовослужбовцями (В. С. Давиденко, 2006) [3, с. 62–67].

У криміналістиці існує поділ методик розслідування злочинів, де виділяються так звані позавидові методики. Такі методики включають у себе особливості розслідування залежно від часу вчинення злочину, особливостей суб'єкта вчинення злочину, його віку, статі, фізичних вад та інших обставин. Серед робіт, у яких розглянуто названі методики, є дисертації щодо визначення таких методик (Б. Є. Лук'янчиков, 2001) [1, с. 211–212]; основ методики розслідування кримінальних вибухів (М. А. Михайлов, 2000) [1, с. 199]; особливостей кримінального провадження щодо обмежено осудних осіб (І. Б. Пукач, 2011) [37];

розслідування злочинів, учинених у місцях позбавлення волі (В. А. Сас, 2004) [2, с. 104–106]; (М. М. Сербін, 2006) [2, с. 444–448]; кримінального провадження за злочинами, учиненими іноземцями (І. І. Вайнагій, 1992) [1, с. 112], неповнолітніми (Є. Д. Лук'янчиков, 1979) [38], групою осіб, організованою злочинною групою або злочинною організацією (В. Г. Лукашевич, 1979) [19, с. 139]; (А. В. Хірсін, 2006) [2, с. 470–475]; (В. Б. Школьний, 2009) [4, с. 63]; (Л. В. Дергач, 2011) [5, с. 58–59].

Наведені дані свідчать про вагомий унесок Національної академії внутрішніх справ у розробку методик розслідування злочинів, що потребує вивчення, популяризації та впровадження у практику боротьби зі злочинністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іщенко А. В. Наукове забезпечення протидії злочинності : [посіб.] / А. В. Іщенко, Р. С. Карпов, Я. Ю. Кондратьєв. – К. : Нац. акад. внутр. справ України. – 2002. – 224 с.
2. Наукові досягнення України : спеціальність 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність : [довід. / упоряд. М. А. Погорецький, С. М. Стахівський, О. Ю. Татаров та ін.] ; за заг. ред. проф. М. А. Погорецького. – [у 5 т. – Т. 2 (2004–2006 рр.)]. – Х. : Видавець Строков Д. В., 2011. – 496 с.
3. Наукові досягнення України : спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність : [довід. / упоряд. М. А. Погорецький, С. М. Стахівський, О. Ю. Татаров та ін.] ; за заг. ред. проф. М. А. Погорецького. – [у 5 т. – Т. 3 (2007–2008 рр.)]. – Х. : Видавець Строков Д. В., 2011. – 480 с.
4. Довідник захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук у спеціалізованих вчених радах при Національній академії внутрішніх справ у 2010 році / уклад. : Є. М. Бодюл, О. М. Горбань, Д. М. Тичина ; за ред. О. М. Джужі. – К., 2011. – 100 с.
5. Довідник захищених дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук у спеціалізованих учених радах при Національній академії внутрішніх справ у 2011 році / укл. Є. М. Бодюл, С. В. Бондар ; за заг. ред. О. М. Джужі. – К., 2012. – 83 с.
6. Сьоміна Н. А. Механізм вчинення злочину : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Н. А. Сьоміна. – К., 2012. – 19 с.
7. Алексійчук О. М. Предмет доказування у кримінальних справах про вбивства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. М. Алексійчук. – К., 2012. – 20 с.
8. Наукові досягнення України : спец. 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність : [довід. / упоряд. М. А. Погорецький, С. М. Стахівський, О. Ю. Татаров та ін.] ;

за заг. ред. М. А. Погорецького. – [у 5 т. – Т. 1 (1992–2003 pp.)]. – Х. : Видавець Строків Д. В., 2011. – 480 с.

9. Чорний А. М. Особливості розслідування убивств, вчинених з корисливих мотивів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А. М. Чорний. – К., 2010. – 20 с.

10. Дрозд В. Г. Організаційні і тактичні аспекти розслідування умисних тяжких тілесних ушкоджень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / В. Г. Дрозд. – К., 2009. – 20 с.

11. Логінова В. В. Основні положення методики розслідування заподіяння тілесних ушкоджень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / В. В. Логінова. – К., 2012. – 20 с.

12. Кузьмічова Є. В. Охорона лікарської таємниці в кримінальному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Є. В. Кузьмічова. – Ірпінь, 2012. – 19 с.

13. Філашкін В. С. Криміналістичне забезпечення розслідування торгівлі людьми (міжнародне співробітництво) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / В. С. Філашкін. – Ірпінь, 2012. – 19 с.

14. Клевенець Ю. В. Розслідування статейних злочинів щодо осіб, які не досягли статевої зрілості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Ю. В. Клевенець. – К., 2011. – 19 с.

15. Кравчук О. В. Криміналістична характеристика злочинів, пов'язаних із порушенням авторських і суміжних прав : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. В. Кравчук. – Ірпінь, 2012. – 19 с.

16. Поджаренко К. Є. Криміналістичне забезпечення розкриття і розслідування злочинних порушень прав інтелектуальної власності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / К. Є. Поджаренко. – К., 2009. – 20 с.

17. Кубарева О. В. Розслідування злочинів, пов'язаних з реалізацією виборчого права : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. В. Кубарева. – К., 2010. – 20 с.

18. Білоус І. М. Особливості розслідування злочинних посягань, вчинених на ґрунті проповідування деструктивних ідеологій чи виконання релігійних обрядів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / І. М. Білоус. – К., 2011. – 20 с.

19. Бахин В. П. Библиографический указатель диссертаций по криминалистике 1936–1986 гг. / В. П. Бахин, Е. Н. Викторова, А. В. Ищенко. – М. : ВНИИ проблем укрепления законности и правопорядка, 1989. – 156 с.

20. Твердохліб І. М. Методика розслідування крадіжок, учинених в умовах надзвичайних ситуацій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / І. М. Твердохліб. – К., 2008. – 19 с.

21. Терещук О. Д. Розслідування розбійних нападів, вчинених на водіїв автотранспортних засобів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. Д. Терещук. – К., 2011. – 20 с.

22. Шехавцов Р. М. Форми та способи протидії розслідуванню злочинів і засоби її подолання (за матеріалами кримінальних справ про вимагання, вчинені організованими групами, злочинними організаціями) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Р. М. Шехавцов. – К., 2004. – 19 с.

23. Попова І. М. Розслідування шахрайств, пов'язаних із залученням коштів громадян на будівництво житла : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / І. М. Попова. – К., 2011. – 19 с.

24. Князев С. М. Розслідування шахрайства, вчиненого способом фінансових пірамід : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / С. М. Князев. – К., 2012. – 20 с.

25. Крижевський А. В. Криміналістична характеристика шахрайств у сфері мобільного зв'язку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А. В. Крижевський. – К., 2012. – 20 с.

26. Жирный Г. Е. Расследование хищений в системе общественного питания : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Уголовный процесс; судоустройство; прокурорский надзор; криминалистика» / Г. Е. Жирный. – Х., 1986. – 19 с.

27. Мировська А. В. Використання спеціальних знань при розслідуванні фальшивомонетництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А. В. Мировська. – Ірпінь, 2012. – 19 с.

28. Фурман Я. В. Основи методики розслідування контрабанди культурних цінностей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Я. В. Фурман. – К., 2009. – 19 с.

29. Довбаш Р. С. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним відшкодуванням податку на додану вартість : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Р. С. Довбаш. – К., 2009. – 20 с.

30. Туровець Ю. М. Початковий етап розслідування злочинів проти довкілля : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Ю. М. Туровець. – Ірпінь, 2012. – 20 с.

31. Лога В. М. Розслідування завідомо неправдивого повідомлення про погрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / В. М. Лога. – К., 2012. – 19 с.

32. Маслюк О. В. Розслідування злочинів у сфері обігу радіоактивних матеріалів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О. В. Маслюк. – К., 2009. – 19 с.

33. Філіппова Л. С. Розслідування кримінально-правових проявів вандалізму : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза» / Л. С. Філіппова. – К., 2008. – 20 с.

34. Ангелюк А.-М. Ю. Затримання підозрюваного в справах про незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин (процесуальні та криміналістичні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А.-М. Ю. Ангелюк. – Ірпінь, 2012. – 20 с.

35. Запорощенко Н. А. Розслідування організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Н. А. Запорощенко. – К., 2012. – 19 с.

36. Чичиркіна С. П. Організація і тактика розслідування службових підроблень : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / С. П. Чичиркіна. – К., 2012. – 19 с.

37. Пукач І. Б. Порядок провадження у кримінальних справах щодо обмежено осудних осіб : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / І. Б. Пукач. – К., 2011. – 20 с.

38. Лукьянчиков Е. Д. Деятельность органов милиции по разрешению заявлений и сообщений о деяниях несовершеннолетних и производству неотложных следственных действий : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Уголовный процесс; судоустройство; прокурорский надзор; криминалистика» / Е. Д. Лукьянчиков. – Москва, 1979. – 19 с.